

vanskeligt for os at stemme over et Udtryk, som findes i denne Lov, nemlig „høifalig“ og paatage os en Dom derom; men det undgaas allerbedst ved at lade det blive staaende, siden det nu engang staaer der. Dernæst skulde jeg tillade mig at bemærke, at jeg synes aldrig, at man skal give Forargelse, og der kunde jo godt endnu være Nogle, som ere saa gjennemtrængte af den Betragtningssmaade, der ligger til Grund for dette Udtryk i Loven, at det forekommer mig, at det er rigtigt, at vi, siden det nu engang staaer der, lade det blive staaende og ikke give os til at gjøre Ophævelse over Ting, vi selv anse for at være ligegyldige. Hvad mig angaar, deler jeg ikke den Betragtning, som det ærede Medlem udtalte; han sagde nemlig, at han havde Ærbødighed for Hoffet. Det har jeg ikke. Jeg kan have Ærbødighed for Kongen, for Regenten, og jeg kan have personlig Ægtelse for de øvrige Medlemmer af den kongelige Familie; men jeg maa tilstaa, at, fordi Nogen er Medlem af Hoffet, har jeg aldeles ikke nogen Ægtelse for ham. Men maaste det ærede Medlem ved dette Udtryk „Hoffet“ heller ikke giv videre end jeg, nemlig til at indskrænke det til Den, vi Alle skyldes Ærbødighed og Ægtelse, og hvilke andre gode Udtryk vi Undersaatter kunne bruge ligesoverfor Kongen. Dernæst er den Rangforordning, som det ærede Medlem synes at lægge en vis Bægt paa i dette Tilfælde, mig ligesaa ligegyldig som den Rangforordning blandt Menneffene, her er, f. Ex. blandt Embedsmændene; den er mig aldeles ligegyldig. Jeg bryder mig ikke det Mindste mere om En, der er Excellence, end om En, der er det Samme som jeg, nemlig Ingenting. Det er mig aldeles ligegyldigt, og naar man derfor har en saadan Ligegyldighed for den Slags Ting blandt de levende Mennesker, forekomme de mig endnu mere ligegyldige ligesoverfor dem, der ere døde. Lad derfor de Døde hvile, og lad denne Lov gaa som andre. Maaste Regjeringen af den Diskussion, der er reist af det ærede Medlem, kan finde Anledning til i lignende paakommende Tilfælde at udelade det Ord, som synes at have reist en saadan Trang hos det ærede Medlem til at udtale sig desangaaende. Jeg vilde derfor ønske, at det ærede Medlem vilde lade være at stille Ændringsforslag; thi saa opnaar han fuldstændig det, han ønsker, nemlig at han ikke kommer til at stemme over, om Nogen er høifalig. Med disse Par Ord skal jeg tillade mig at ende mit Foredrag, som er fremkaldt ved de gudelige, dansk-theologiske Betragtninger, som ere gjorte af det ærede Medlem for Veite Amts 2den Valgkreds.

Berg: Jeg har ikke Noget imod, efter hvad jeg har udtalt første Gang, at indskrænke denne Debat for mit Bedkommende. Jeg har kun at svara det ærede Medlem, at jeg ønsker nok at stemme over dette Ord, men ikke at stemme

for det og at stemme over det saaledes, at vi fremtidig blive fri for at stemme om det. Det er en Forklaring til det ærede Medlems Misforstaaelse af mine Ord. Jeg bryder mig ikke om det ærede Medlems Skriftemaal over, hvilken Ærbødighed han har for Hoffet, og hvad han forstaaer derved. Men dette udelukker ikke, at jeg kan sige, at vi have akkurat den samme Ærbødighed for Hoffet, hvad enten vi paatage os eller ei at betegne de Afdøde med Navne, vi ikke ere berettigede til. Naar det ærede Medlem mente, at vi skulde bruge denne Betegnelse for ikke at vække Forargelse, mener jeg snarere, at vi skulde udelade den for ikke at forstærke Forargelsen, og naar det ærede Medlem talte om, at Rangforordningen i Himlen var ham ligesaa ligegyldig som Rangforordningen paa Jorden, skal jeg ikke komme ind derpaa. Jeg skal kun sige, at den sidste Rangforordningen paa Jorden, kunne vi jo for vort Bedkommende fastsætte, ja, selv Ministeriet kan gennem sine Komiteer fastsætte den, det har viist sig. Men jeg taler kun om, at vi ikke skulde vove at indlade os paa at etablere nogen Rangforordning for Himlen. Det er de enkelte Bemærkninger, som det ærede Medlems skarpsindige Indlæg imod mine første Udtalelser har givet mig Anledning til. Jeg skal ikke forlænge Debatten om denne Sag. Jeg haaber, at hvis et saadant Ændringsforslag finder Gjenklang hos det høie Thing, vil den meget ærede Regjering ikke have det mindste imod det.

Tang: Skjøndt jeg heller ikke har Noget imod, at Ordet „høifalig“ i denne Forbindelse udgaar, vil jeg dog sige, at Ordet i en anden Forstand meget godt kan bruges og meget godt lader sig forsvare. Vi se saaledes hos vore Kirkeffælde, at de sige, og jeg tror, at det er bibelsk, „at de, der gjenme Ordet bedst, ere høifalige“. Jeg tror, det er bibelsk og rigtigt i denne Forstand og begrundet. Jeg tror, vi kunne saa meget bedre, naar det skal falde bort — der er jo altid Nogle, der ville tage Anstød, selv om det falder fuldstændig berettiget — lade det staa, indtil Eiden er kommen til at lade det falde, nemlig naar det er faldet i det almindelige Omdømme i Folket, og det tror jeg næsten man kan sige, at det er, og jeg vil endvidere sige, at det her saa meget mere er Tilfælde som hende, vi her tale om, hørte, tror jeg virkelig, til dem, som efter Skriftern gjemte Ordet bedst og altsaa i Virkeligheden er høifalig. Derfor, da hun i Virkeligheden har det i Sølvsærde, behøver hun det ikke i Navneærde; men de, der ikke have Tingen i Sølvsærde, skulde gjerne have den i Navneærde. Naar isvrigt det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) ellers udtalte sig om Titler og Rang og den lille Respekt, som han har for disse Ting, vil jeg gjerne tro, at det ærede Medlem mente det; men jeg vil ikke skjule, at det er min Erfaring, at i de 19 af 20 Til-